

36.

3. Yashchenko O., Makatora D., Kubanov R., Zynych P. Justification of renovating and improving architecture and construction according to European standards. *Інвестиції: практика та досвід* 2024. № 5. С. 82-90. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.5.82>

4. Kubanov, R., Makatora, D., Mykhalko, A. Adapting architectural and construction companies to European norms and standards: Recommendations and a step-by-step transition algorithm. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2025. № 2(25). С. 62–80. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2025.2.7>

УДК 338.24:004(477)

Сіньковський М.І., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ДННУ «Академія фінансового управління», м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНИЙ ВИМІР

Цифрова трансформація національної економіки України здійснила перехід від допоміжного технологічного інструменту до впорядкованої державної стратегії, що визначає майбутнє економічного суверенітету та інтеграції в європейське співтовариство. В умовах глобальних викликів та воєнної агресії, Україна вимушена не просто наздоганяти світові тренди, а формувати випереджальні механізми управління, які дозволяють підтримувати економічну активність та забезпечувати трансформацію традиційних секторів у цифровізовані екосистеми. Правовий механізм трансформації національної економіки базується на поступовій адаптації українського законодавства до вимог європейського права (acquis ЄС). За результатами звіту про виконання Угоди про асоціацію, у 2025 р. Україна досягла 84% прогресу, причому у таких сферах, як статистика та обмін інформацією, цей показник становить 100%, а в інтелектуальній власності – 98% [1].

Центральним документом, що визначає вектор руху держави, є Стратегія

цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року (WINWIN) [2]. Ця стратегія репрезентує зміну парадигми: від простої автоматизації процесів до створення цілісного середовища для генерації та впровадження інновацій. Організаційно реалізація стратегії забезпечується через трирічні операційні плани, що дозволяє поєднувати довгострокову візію з гнучкістю тактичного реагування на зміни безпекового та економічного середовища. Зокрема, операційний план на 2025-2027 роки встановлює чіткі індикатори виконання для кожного міністерства та центрального органу виконавчої влади. Стратегічний підхід базується на принципі інтегрованості цифрових рішень у всі ланки державного управління. Це підтверджується розробкою спеціалізованих галузевих стратегій, таких як Стратегія цифрового розвитку системи управління державними фінансами до 2030 року, яка має на меті цифровізацію бюджетного процесу, податкового та митного контролю [3]. Такий розподіл цілей дозволяє децентралізувати відповідальність, водночас зберігаючи єдиний методологічний контроль з боку Міністерства цифрової трансформації.

Окремим і принципово важливим напрямом нормативного регулювання є законодавче забезпечення цифрової трансформації публічного управління. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2025 року № 294 затверджено Порядок розроблення та моніторингу реалізації середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій держави [4], іншою постановою встановлено правила підготовки, оцінки, формування і реалізації програм публічних інвестицій та проєктів відновлення [5]. Ці акти зобов'язують органи влади використовувати цифрові інструменти при плануванні бюджетних витрат, унеможливаючи реалізацію проєктів поза єдиним цифровим реєстром. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2025 року № 300-р затверджено План заходів щодо виконання рекомендацій Європейської Комісії у рамках Пакета розширення ЄС 2024 року [6], що безпосередньо пов'язує цифрову трансформацію з євроінтеграційними зобов'язаннями України.

Основоположними актами, що формують правове середовище цифрової економіки, є: Закон України «Про електронні комунікації», яким забезпечено умови для конкуренції на ринку телеком-послуг та права споживачів на доступ до мереж; Закон України «Про хмарні послуги», яким встановлено правила використання хмарних обчислень органами влади, що дозволяє підвищити безпеку даних та оптимізувати витрати на ІТ-інфраструктуру; Закон України

«Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», яким визначено правовий статус електронного підпису та печатки, що є необхідною умовою для цифрового документообігу та онлайн-правочинів [7].

У сфері захисту даних законодавство фокусується на Законі «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» та «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», що встановлюють жорсткі вимоги до обробки персональних даних та стійкості критичної інфраструктури [7]. Розвиток цифрової ідентифікації через BankID та MobileID став організаційним фундаментом для надання послуг у режимі реального часу.

Поєднання зазначених нормативних інструментів формує інституційні рамки для залучення та управління інвестиціями, однак їх практична ефективність безпосередньо залежить від якості моніторингу ключових факторів інвестиційної привабливості регіонів та функціонування відповідної організаційної інфраструктури.

Ефективність організаційно-правового механізму цифрової трансформації визначається не лише наявністю нормативної бази та цифрових платформ, а й якістю аналітичного інструментарію, що забезпечує комплексну оцінку інвестиційного потенціалу територій. Таким інструментарієм є багаторівнева система моніторингу, яка інтегрує показники макро-, мезо- та мікрорівнів і дозволяє формувати обґрунтовані управлінські рішення на кожному етапі планування відновлення:

- макрорівень відображає загальну економічну стабільність та інституційну спроможність держави. До ключових індикаторів належать: темпи зростання валового регіонального продукту, рівень інфляції, обсяг і структура державного боргу, зовнішньоекономічне сальдо, індекс політичної стабільності. Практичним інструментом моніторингу на цьому рівні слугує екосистема DREAM, яка забезпечує стратегічне планування відновлення в єдиному цифровому середовищі та дозволяє відстежувати бюджетне виконання проєктів у розрізі регіонів і секторів економіки в режимі реального часу;

- мезорівень характеризує стан економіки та інфраструктури регіону. Основні показники включають: динаміку ВРП регіону, рівень зайнятості та середньомісячної заробітної плати, обсяги капітальних інвестицій, стан транспортної та енергетичної інфраструктури, рівень цифровізації та прозорість місцевого управління. Інструментом оцінювання на цьому рівні є Індекс цифрової трансформації регіонів України, що охоплює п'ять груп показників і дозволяє органам місцевої влади не лише діагностувати власний стан готовності

до залучення інвестицій, а й порівнювати його з іншими регіонами, стимулюючи конкурентне вдосконалення;

- на мікрорівні оцінюються локальні умови для реалізації конкретних інвестиційних проєктів. До індикаторів належать: доступність земельних ресурсів, наявність індустріальних парків і технопарків, рівень безпеки території, стан критичної інфраструктури, податкові та інші стимули для бізнесу. На цьому рівні ключовим інструментом є платформа Advantage Ukraine, яка забезпечує ідентифікацію конкретних інвестиційних можливостей у розрізі секторів і регіонів та слугує точкою входу для іноземних інвесторів, що розглядають участь у проєктах відновлення.

Комплексний аналіз показників усіх трьох рівнів дозволяє не лише виявляти потенційні ризики, а й оцінювати ефективність реалізації інвестиційної політики, визначати пріоритетні регіони для залучення капіталу та формувати управлінські рішення, спрямовані на стратегічне економічне відновлення. Запровадження багаторівневої системи моніторингу потребує відповідної технологічної інфраструктури (технологій big data, blockchain та геоінформаційних систем) сприятиме мінімізації ризиків нецільового використання коштів, підвищенню інвестиційної привабливості регіонів і формуванню сприятливого інституційного середовища.

Література

1. Україна досягла 84% виконання Угоди про асоціацію з ЄС: опублікований Звіт за 2025 рік / Офіс Віцепрем'єра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. URL: <https://www.facebook.com/UA.EU.NATO/posts/pfbid0pxsw1Xq3HvFJxoCVi3PbhwFyCrhQK9281zoghQuQbKfefxCV6hFGZ137Vv1NBuUel>.

2. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року: схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-tsyfrovoho-rozvytku-innovatsiinoi-diialnosti-ukrainy-na-period-do-2030-roku-ta-zatverdzhennia-operatsiinoho-planu-zakhodiv-z-ii-realizatsii-u-20252027-i311224-1351>.

3. Мінфін: Уряд затвердив Стратегію цифрового розвитку системи управління державними фінансами до 2030 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minfin-uriad-zatverdyv-stratehiiu-tsyfrovoho-rozvytku-systemy-upravlinnia-derzhavnymy-finansamy-do-2030-roku>.

5. Порядок розроблення та моніторингу реалізації середньострокового

плану пріоритетних публічних інвестицій держави: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2025-п>.

6. Деякі питання управління публічними інвестиціями: постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2025-п>.

7. План заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року: затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 300-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/300-2025-р>.

8. Нормативні засади діяльності / ДіЯ. URL: <https://se.diia.gov.ua/regulations>.

УДК 338.45:629.7

Шевченко Я.С., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ДННУ «Академія фінансового управління», м. Київ, Україна

ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ В АВІАБУДІВНУ ГАЛУЗЬ

Сучасний стан авіаційної індустрії характеризується глибокою трансформацією підходів до державного управління, що проявляється у поступовому відході від директивних методів на користь гнучких інституційних механізмів, орієнтованих на інтеграцію державних інтересів із ринковими інструментами та приватним капіталом. Для України ця трансформація набуває особливої ваги в умовах війни та післявоєнного відновлення, коли обмеженість бюджетних ресурсів не дозволяє зберігати традиційні моделі підтримки. У цих умовах державна політика має бути спрямована не на пряме субсидювання, а на формування відкритого інституційного середовища, здатного трансформувати державні активи в об'єкти інвестиційної привабливості та інтегрувати їх у глобальні ланцюги доданої вартості [1].

Ключовою структурною проблемою українського авіабудування залишається тривале домінування моделі державних унітарних підприємств, яка